

**ภัยคุกคามด้านความมั่นคงแบบใหม่:
การรับมือของสิงคโปร์ ต่อ COVID-19
Non Traditional Security Threat:
Singapore's Response to COVID-19**

ชานาใจ หมิ่นไธสง¹

Chanajai Muenthasong²

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถของประเทศสิงคโปร์ที่มีต่อการรับมือของการแพร่ระบาดของ COVID-19 ซึ่งนับเป็นภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่ ที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับเรื่องทางการทหารแต่เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับโรคระบาด โดยพบว่าประเทศสิงคโปร์มีความสามารถในการรับมือที่มาจาก 1) ศักยภาพทางการเมืองและเสถียรภาพทางการเมือง 2) ศักยภาพในการปฏิบัติการด้านสาธารณสุข 3) ศักยภาพด้านการคลัง ที่ประเทศมีเงินสำรองอยู่ในอันดับต้นๆ ของโลก ซึ่งประกันการรับมือกับผลกระทบของการแพร่ระบาด 4) ศักยภาพด้านการวิเคราะห์ข้อมูล จากการทำรัฐบาลมีหน่วยงานด้านยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพ ทำให้วางแผนได้ถูกต้องแม่นยำ

คำสำคัญ: ภัยคุกคามด้านความมั่นคงรูปแบบใหม่, ประเทศสิงคโปร์, การแพร่ระบาดของ COVID-19, ศักยภาพของรัฐ

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด,
E-mail: chanajaime@gmail.com

²Assistant Professor Dr., Public Administration, Faculty of Law and Politics, Roi Et Rajabhat University

Abstract

The objective of this article is to study Singapore's ability to cope the COVID-19, which is a non traditional security threat that is not related to the military, but about the epidemic. It was found that Singapore has the ability to cope that comes from 1) Political potential and political stability 2) Operation potential in public health 3) Fiscal potential, the country has the world's highest reserves which insures to deal with the effects of the epidemic. 4) Data analysis potential, from the government has an efficient strategic agency, enabling accurate planning.

Keywords: Non Traditional Security Threat, Singapore, The COVID-19 Epidemic, State Ability

บทนำ

การระบาดของ COVID-19 ได้สร้างความตระหนกต่อนานาชาติเป็นอย่างมาก อาจกล่าวได้ว่าในช่วง 300 ปี ได้เกิดโรคระบาดมาแล้ว เช่น กาฬโรค พ.ศ.2263 (1720) อหิวาตกโรค ในปี พ.ศ. 2363 (1820) ไข้หวัดใหญ่สเปน พ.ศ. 2461 (1920) ไข้หวัดใหญ่เอเชีย พ.ศ. 2499–2501 (1965-1967) ไข้หวัดใหญ่ฮ่องกง พ.ศ. 2511 (1968) เอชไอวี/เอดส์ ระบาดสูงสุด 2548–2555 (2005-2012) ไข้หวัดใหญ่ (Influenza) 2009 พ.ศ. 2552 (2009) COVID -19 พ.ศ.2563 (2020) (SCB, 2020) แต่ทว่า การเกิดขึ้นของโรคระบาด COVID-19 ที่เริ่มตรวจพบครั้งแรกที่เมืองอู่ฮั่น ประเทศจีน ซึ่งในการตรวจพบครั้งแรกเป็นการส่งสัญญาณจากนายแพทย์ชาวจีนชื่อนายแพทย์หลี่ เหวินเหลียง (Li Wenliang) อายุ 34 ปี เป็นจักษุแพทย์ที่โรงพยาบาลกลางอู่ฮั่น นายแพทย์หลี่ ได้ส่งข้อความในกลุ่ม WeChat ให้กับเพื่อนร่วมรุ่นโรงเรียนแพทย์ ระบุว่า คนงาน 7 คนที่ตลาดอาหารทะเลแห่งหนึ่งในอู่ฮั่นมีอาการป่วยคล้ายกับอาการของโรคทางเดินหายใจเฉียบพลัน หรือ ซาร์ส ที่ระบาดในจีนและฮ่องกงเมื่อปี ค.ศ. 2003 ซึ่งต่อมาพบว่า คือ เชื้อโคโรนาไวรัสสายพันธุ์ใหม่ นายแพทย์หลี่ถูกตำรวจจับควบคุมตัวเมื่อวันที่ 3

มกราคม ค.ศ. 2020 จากข้อกล่าวหาว่า “ปล่อยข่าวลือผิดๆ” และถูกบังคับให้ยอมรับว่าตนทำผิดกฎหมายและทำให้เกิดความวุ่นวายในสังคม ต่อมานายแพทย์หลี่ติตเตี๋เชื้อโคโรนาไวรัสขณะทำการรักษาผู้ป่วย ก่อนจะเสียชีวิตที่โรงพยาบาลกลางอยู่ฮั่น นอกจากนี้ นายแพทย์ผู้นี้แล้ว ยังมีอีก 7 คนที่ถูกจับในข้อหาเดียวกัน ซึ่งจนถึงขณะนี้ยังไม่ทราบชะตากรรมของบุคคลเหล่านั้น (VOA Thai, 2020) จุดเริ่มต้นของการแพร่ระบาดของเชื้อโรคมายังเมืองอยู่ฮั่น รัฐบาลจีนได้นำนโยบายเด็ดขาดเข้ามากำกับ เพื่อรับมือของการแพร่ระบาดจากเชื้อโรคซึ่งทำให้สถานการณ์การแพร่ระบาดได้เริ่มลดลง โดยมีเงื่อนไขมาจาก *ระบอบการบริหาร การปกครองประเทศ* ที่เป็นลักษณะของทำงานร่วมกันของคณะกรรมการพรรคคอมมิวนิสต์จีน รัฐบาลกลาง รัฐบาลท้องถิ่นมีการทำงานที่เป็นเอกภาพ *ภาวะผู้นำ* มีความชัดเจนและเด็ดขาดในการตัดสินใจเชิงนโยบาย *ความสามัคคีของคนในชาติ* มีความเป็นชาตินิยมสูง สามัคคีให้ความร่วมมือกับรัฐบาลจีน *บทบาทสื่อมวลชน* ที่นำเสนอข่าวด้านบวก *การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม* โดยเฉพาะการนำเอาระบบ 5G มาใช้ *ความร่วมมือกับต่างประเทศ* รัฐบาลจีนได้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารกับนานาชาติและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีกับองค์การอนามัยโลก (ศูนย์วิจัยยุทธศาสตร์ไทย-จีน สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ, 2563) ทั้งนี้การรับมือเพื่อแก้ไขปัญหาด้านการแพร่ระบาดของ COVID-19 อาจมาจากความน่าเชื่อถือต่อรัฐบาล ประวัติศาสตร์ด้านสังคม ประสิทธิภาพและสถานะของระบอบทุนนิยมในแต่ละประเทศ (Thai Enquirer, 2020)

ตัวเลขผู้ติดเชื้อโควิด-19 ในสหรัฐฯ ณ วันศุกร์ที่ 25 กันยายน ค.ศ. 2020 เพิ่มขึ้นเป็นกว่า 7 ล้านราย หลายประเทศในยุโรปเตรียมรับมือกับการระบาดระลอกใหม่ โดยนายกรัฐมนตรี Make Rutte ของเนเธอร์แลนด์ กล่าวว่า การระบาดของโควิด-19 ในประเทศขณะนี้เป็นที่น่ากังวลอย่างยิ่ง จากกรณีที่เนเธอร์แลนด์รายงานผู้ติดเชื้อรายใหม่ที่มีมากถึง 2,777 รายต่อวัน (VOA Thai, 2020)

ภัยคุกคามทางความมั่นคง ในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ อาจหมายถึงภัยคุกคามทางความมั่นคงแบบดั้งเดิม (Traditional Security Threat) และภัยคุกคามแบบใหม่ (Non Traditional Security Threat) ภัยคุกคามทางความมั่นคงแบบดั้งเดิมอาจหมายถึงข้อขัดแย้งหรือความตึงเครียดระหว่างประเทศด้านการเมืองหรือด้านการทหารอาจนำมาซึ่งสงครามระหว่างประเทศ ส่วนภัยคุกคามทางความมั่นคงแบบใหม่

อาจเป็นเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับภารกิจของกองทัพ เช่น การรับมือกับภัยพิบัติ การจัดการปัญหาไฟฟ้าและหมอกควัน สภาวะโลกร้อน การอพยพและลี้ภัย ปัญหา การค้ามนุษย์ การค้ายาเสพติดข้ามชาติ สงครามไซเบอร์ และโรคระบาด ที่อาจจะเกิดโดยไม่ได้ตั้งใจ หรือเป็นสงครามชีวภาพ (Biological Warfare) และ กระทรวงสาธารณสุขในแต่ละประเทศจะกลายเป็นกระทรวงด้านความมั่นคง บุคลากร ทางการแพทย์มีหน้าที่เปรียบเสมือนกองทัพให้การต่อสู้กับภัยคุกคามแบบใหม่ (ฟูอาดี้ พิศสุวรรณ, 2020, Marwan Bishara, 2020) ภัยคุกคามด้านความมั่นคงรูปแบบใหม่ ภายใต้การอธิบายของ แบร์รี บูซาน (Barry Buzan) อาจประกอบด้วย ภัยคุกคามด้าน เศรษฐกิจ ภัยคุกคามด้านการเมือง ภัยคุกคามด้านทหาร ภัยคุกคามด้านทางธรรมชาติ และภัยคุกคามด้านทางสังคม (Barry Buzan, 1991) เมื่อต้องอธิบายภัยคุกคามด้าน ความมั่นคงของสิงคโปร์ โดย Michael Leifer (2000) ได้อธิบายว่าประกอบด้วย ขนาด ทางกายภาพ สถานการณ์ทางภูมิรัฐศาสตร์ที่อยู่ท่ามกลางประเทศขนาดใหญ่ อัตลักษณ์ เชื้อชาติจีน

สิงคโปร์เป็นประเทศที่เป็นหมู่เกาะที่อยู่ห่างจากเมืองอู๋อัน 3,400 กิโลเมตร (2,125 miles) และต้องรองรับชาวจีนที่เดินทางมาสิงคโปร์เดือนละ 330,000 คน และ ในวันที่ 3 มกราคม ค.ศ. 2020 สิงคโปร์ได้ตรวจพบผู้ติดเชื้อ COVID-19 ที่เดินทางมา จากอู๋อัน เป็นครั้งแรก (John E. L. Wong, Yee Sin Leo, Chorh Chuan Tan, 2020) ถือได้ว่า สิงคโปร์ต้องรับมือกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่มาพร้อมกับโลกาภิวัตน์ การแพร่ ระบาดของ COVID-19 เดิมการอธิบายที่บอกว่า การอาศัยความร่วมมือในระดับ นานาชาติเพื่อแก้ไขปัญหาพร้อมกันอาจเป็นเรื่องที่เข้าใจได้ แต่เมื่อสถานการณ์ที่แต่ละ ประเทศต้องพบกับวิกฤติการณ์ที่คล้ายคลึงกันคือการระบาดอย่างหนักของ COVID-19 จำเป็นที่แต่ละประเทศต้อง “เข้าหาตนเอง” หรือพึ่งพาตนเองมากขึ้น สิงคโปร์เป็น ประเทศที่สร้าง “รัฐ” ขึ้นมาได้ ท่ามกลางองค์ประกอบที่ขัดสน ตั้งแต่เป็นประเทศเล็ก เป็นหมู่เกาะ ทรัพยากรธรรมชาติที่ขาดแคลน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทรัพยากรขั้นพื้นฐาน อย่างเช่น น้ำจืด ในอดีตยังต้องซื้อจากประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้นการวางแผนในการ พัฒนาประเทศในด้านเศรษฐกิจและด้านทรัพยากรมนุษย์ จึงถูกวางแผนมาอย่างเป็น ระบบ การเติบโตทางเศรษฐกิจ และการรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจเป็นสิ่งที่รัฐบาล สิงคโปร์ให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ State Ability ได้ถูกนำมาพูดถึงอย่าง

กว้างขวางเพื่อรับประกันการเติบโตทางเศรษฐกิจและเชื่อมโยงถึงความชอบธรรมทางการเมือง การที่สิงคโปร์เป็นประเทศที่มีการเติบโตทางเศรษฐกิจสูงส่งผลให้รัฐบาลสิงคโปร์ภายใต้การนำของลี เซียนลุงต้อง “ลงแรง” ในการรับมือกับการแพร่ระบาดของ COVID-19 อย่างเต็มที่

ดังนั้น บทความนี้จึงต้องการอธิบายว่า สิงคโปร์มีศักยภาพหรือความสามารถทาง “รัฐ” อย่างไรจึงสามารถจัดการประเทศเพื่อให้รับมือกับวิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ได้

การพัฒนาประเทศสิงคโปร์

สิงคโปร์ได้เป็นหนึ่งในนิคมช่องแคบของอังกฤษใน ค.ศ. 1826 ภายใต้การดูแลของเซอร์โทมัส สแตมฟอร์ด บิงก์เลย์ ราฟเฟิลส์ ซึ่งได้พัฒนาจากเมืองประมงเล็กๆ จนกลายเป็นเมืองแห่งการเดินเรือและศูนย์กลางการค้า ส่งผลให้สิงคโปร์เข้าสู่รัฐสมัยใหม่ ภายหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้เกิดกระแสชาตินิยมจนเกิดการต่อต้านอังกฤษ และเป็นช่วงเวลาที่สิงคโปร์ต้องการเข้าร่วมกับมาเลเซียเพราะต้องการให้สิงคโปร์ได้รับเอกราชจากอังกฤษ ภายหลังจากเข้าร่วมสหพันธมลายูและได้ออกจากสหพันธรัฐมลายู ใน ค.ศ.1965 สิงคโปร์เป็นเพียงประเทศเล็กๆ ในเอเชีย มีสภาพเป็นเกาะ พื้นแผ่นดินประมาณ 719 ตารางกิโลเมตร ประชากร เพียง 5.6 ล้านคน เป็นประเทศที่มีอายุเพียง 50 ปี มีความเป็นพหุวัฒนธรรมสูง สิงคโปร์ได้พัฒนาเศรษฐกิจมาอย่างต่อเนื่อง (โคริน เฟื่องเกษม, 2556) และในปี ค.ศ. 2016 สิงคโปร์มีรายได้ต่อหัวถึง 52,600 ดอลลาร์สหรัฐ (Trading Economics, 2020) ขณะที่ไทยและอินโดนีเซียมีเพียงเพียง 6,901 และ 3,974 ดอลลาร์สหรัฐ (Trading Economics, 2020) เหตุผลสำคัญที่ทำให้สิงคโปร์พัฒนาประเทศมาได้สืบเนื่องจากรัฐบาลสิงคโปร์มีแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาชาติระยะยาว และสามารถเดินตามแผนดังกล่าวมาได้อย่างต่อเนื่อง จนทำให้ประเทศสิงคโปร์ขึ้นชื่อว่า “Smart Nation” หรือ “ประเทศอัจฉริยะ” และเป็นศูนย์รวมของทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ รวมทั้งการคัดสรรคนเก่งจากทั่วโลกมาร่วมกันพัฒนาประเทศสิงคโปร์ ในปี ค.ศ. 2017 นิตยสาร Forbes จัดให้เมืองสิงคโปร์เป็นเมืองที่อัจฉริยะติดอันดับ 3 ของเอเชีย (Forbes, 2017)

ตั้งแต่ทศวรรษ 1960-2020 และมีผู้นำประเทศจำนวน 3 คน คนแรก นาย ลี กวนยู 12 สิงหาคม ค.ศ. 1965 ถึง 28 พฤศจิกายน ค.ศ. 1990 คนที่ 2 นายโก๊ะ จ๊กตง 28 พฤศจิกายน ค.ศ. 1990 ถึง 12 สิงหาคม ค.ศ. 2004 และคนที่ 3 นายลี เซียนลุง 12 สิงหาคม ค.ศ. 2004 ถึงปัจจุบัน (โครีน เพ็องเกษม, 2556) ในสมัย ของนายลี กวนยู 12 สิงหาคม ค.ศ. 1965 ถึง 28 พฤศจิกายน ค.ศ. 1990 ต้องการที่จะ พัฒนาประเทศดังต่อไปนี้ 1) เร่งการพัฒนาให้เป็นประเทศอุตสาหกรรมในช่วงทศวรรษ 1960 โดยรัฐบาลสิงคโปร์จะให้การต้อนรับต่อนักลงทุนชาวต่างประเทศที่มีศักยภาพ ทางด้านองค์ความรู้ทางเทคโนโลยีและทางการตลาด เพื่อผลักดันสินค้าอุตสาหกรรม ภายในประเทศให้ก้าวออกไปสู่การเป็นสินค้าในระดับนานาชาติ 2) เน้นการส่งออกเป็น ฐานการพัฒนา เป็นการปรับนโยบายรัฐที่พยายามผลักดันให้สิงคโปร์ เป็นฐานการผลิต เพื่อการส่งออก มุ่งพัฒนาระบบการขนส่ง การสื่อสารและโครงสร้างพื้นฐาน 3) พัฒนา ระบบเงินทุนสำรองและสินทรัพย์ของรัฐ นายโก๊ะ จ๊กตง 28 พฤศจิกายน ค.ศ. 1990 ถึง 12 สิงหาคม ค.ศ. 2004 การพัฒนาเศรษฐกิจช่วงนี้ให้ความสำคัญต่อการผลิตสินค้า และบริการในด้านอุตสาหกรรมที่ใช้เทคนิควิทยาการระดับสูง มุ่งเน้นความเชี่ยวชาญ ชำนาญในการผลิตเพื่อการส่งออกและการมุ่งรักษาสภาวะแวดล้อม เพื่อการแข่งขันทาง การค้าระดับโลกส่วนในระดับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และตะวันออกไกล สิงคโปร์ดำเนินนโยบายเพื่อการแสวงหาตลาดการค้าขนาดใหญ่ และการลงทุนใน โครงการต่างๆ การพัฒนาประเทศได้มุ่งเน้นความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยเฉพาะ ความร่วมมือด้านการค้าการลงทุน รักษาความสามารถในการแข่งขันและความยืดหยุ่น ส่งเสริมการประกอบการและบริษัทต่างๆ ของชาวสิงคโปร์เอง ขยายภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยลงทุนด้านการศึกษา นายลี เซียนลุง 12 สิงหาคม ค.ศ. 2004 ถึงปัจจุบัน มีทิศทางในการพัฒนาประเทศและการดำเนินนโยบาย ต่างประเทศ โดยในด้านต่างประเศนั้น สิงคโปร์จะให้ความสำคัญในการส่งเสริม ความสัมพันธ์กับประเทศอาเซียน (โดยเฉพาะมาเลเซียและอินโดนีเซีย) รวมทั้งกับ ประเทศมหาอำนาจ ได้แก่สหรัฐอเมริกา จีน ญี่ปุ่น อินเดีย สหภาพยุโรป และ ออสเตรเลีย และให้ความสำคัญกับการส่งเสริมนวัตกรรม การประกอบการ การวิจัย และการพัฒนา ด้านสังคม จะให้ความสำคัญกับการขยายโอกาสทางการศึกษาให้กับ ประชาชน การดูแลสุขภาพและผู้ที่มีรายได้ต่ำ ทั้งนี้ เจ็อนโซสำคัญที่ทำให้สิงคโปร์

ประสบความสำเร็จในการพัฒนาทางเศรษฐกิจอาจประกอบด้วย ประสิทธิภาพของรัฐบาลสิงคโปร์ในการวางแผนและการบริหารจัดการเศรษฐกิจของประเทศ ให้เอื้ออำนวยต่อการลงทุนระหว่างประเทศ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การให้สิทธิพิเศษทางภาษี การพัฒนาศักยภาพทางสังคมและเสถียรภาพทาง การเมืองของรัฐบาล และระบบการเมืองของสิงคโปร์เองที่พร้อมจะให้องค์กรหรือหน่วยงานของรัฐมีอิสระในการร่วมทุน หรือลงทุนในอุตสาหกรรมหรือกิจกรรมทางเศรษฐกิจขนาดใหญ่กับต่างประเทศ (โครีน เฟื่องเกษม, 2556, ชาญชัย จิตรเหล้าอาพร, 2014)

การแพร่ระบาดของ COVID-19

องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้ประกาศให้การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่เป็น “การระบาดใหญ่” หรือ Pandemic หลังจากเชื้อลุกลามไปอย่างรวดเร็วในทุกภูมิภาคของโลก ข้อมูลจากมหาวิทยาลัยจอห์นฮอปกินส์ของสหรัฐฯ ระบุว่า เข้าเดือนที่ 7 ของการระบาดใหญ่ที่เริ่มจากจีน ทำให้มีผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ทั่วโลกแล้วกว่า 26 ล้านคน มีผู้เสียชีวิตกว่า 8 แสนราย จาก 188 ประเทศ หลังจากทางการจีนยืนยันเมื่อ 31 ธันวาคม ค.ศ. 2019 ว่าเกิดการระบาดของเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่ในเมืองอู่ฮั่น ซึ่งมีประชากรกว่า 11 ล้านคน จีนและองค์การอนามัยโลก ระบุว่าไวรัสชนิดนี้คือ “เชื้อไวรัสโคโรนา” ก่อนหน้านี้ พบไวรัสโคโรนามาแล้ว 6 สายพันธุ์ที่เคยเกิดการระบาดในมนุษย์ สำหรับไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ที่กำลังระบาดเป็นสายพันธุ์ที่ 7 ก่อนหน้านี้มีโรคระบบทางเดินหายใจเฉียบพลันร้ายแรง หรือ โรคซาร์ส (Severe Acute Respiratory Syndrome-SARS) ซึ่งมีสาเหตุจากเชื้อไวรัสโคโรนาเช่นกัน โดยพบการระบาดครั้งแรกปลายปี ค.ศ. 2002 เริ่มจากพื้นที่มณฑลกวางตุ้งของจีน ก่อนที่จะแพร่กระจายไปในหลายประเทศ จนมีผู้ติดเชื้อกว่า 8,000 คน และมีผู้เสียชีวิตไปเกือบ 800 คนทั่วโลก องค์การอนามัยโลก ประกาศชื่อที่เป็นทางการสำหรับใช้เรียกโรคทางเดินหายใจที่เกิดจากไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ว่า “โควิด-19” (COVID-19) (บีบีซีไทย, 2020)

สถานการณ์การแพร่ระบาด COVID-19 ในสิงคโปร์

ถึงแม้ว่าประเทศสิงคโปร์มีการยืนยันผู้ติดเชื้อไวรัสโควิด-19 รายแรก เมื่อวันที่ 23 มกราคม ค.ศ. 2020 ซึ่งเป็นชาวจีนที่มาจากเมืองอู่ฮั่น แต่กระทรวงสาธารณสุขของประเทศสิงคโปร์ได้มีการประกาศให้เจ้าหน้าที่ทางการแพทย์เฝ้าระวังกลุ่มผู้ป่วยที่มีอาการที่น่าสงสัยว่าจะติดเชื้อไวรัสโดยเฉพาะผู้ป่วยจากเมืองอู่ฮั่น มาตั้งแต่วันที่ 2 มกราคม ค.ศ. 2020 และเริ่มมีการตรวจเช็คอุณหภูมิร่างกายของผู้ที่เดินทางเข้าออกผ่านสนามบินชางอี (Changi Airport) เมื่อวันที่ 3 มกราคม ค.ศ. 2020 เป็นต้นมา หลังจากพบผู้ติดเชื้อรายแรกได้ไม่นาน ในวันที่ 27 มกราคม ค.ศ. 2020 รัฐบาลสิงคโปร์ ซึ่งมีประสบการณ์ในการจัดการกับการแพร่ระบาดของไวรัสซาร์ส (SARS) ในช่วงปี ค.ศ. 2006–2008 และได้เริ่มแถลงข่าวต่อสาธารณะเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับไวรัสอย่างเป็นทางการ รวมทั้งให้รายละเอียดสถานที่และการเดินทางของผู้ติดเชื้อแต่ละคน และเริ่มออกคำสั่งเพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของไวรัสภายในประเทศในวันที่ 29 มกราคม ค.ศ. 2020 (สุนทรีย์ สิริอินตะวงศ์, 2563) รัฐบาลสิงคโปร์ประกาศสัมพันธไมตรีให้ประชาชนดำเนินมาตรการป้องกันโรคเบื้องต้นด้วยการรักษาความสะอาด หมั่นล้างมือและหลีกเลี่ยงกิจกรรมทางสังคมที่มีคนเข้าร่วมจำนวนมากเพื่อลดความเสี่ยงในการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส เนื่องจากในช่วงต้นของการแพร่ระบาดยังไม่มีหลักฐานว่าไวรัสโควิด-19 สามารถติดต่อจากคนสู่คนผ่านทางอากาศ แต่จะเกิดจากคนที่สัมผัสใกล้ชิดกันเป็นหลักเท่านั้น (J. J. Woo, 2020) ในช่วงนี้รัฐบาลสิงคโปร์ได้เน้นเตือนว่า หน้ากากอนามัยที่มีอยู่จำกัด จะต้องเก็บไว้ให้กับเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ใช้เป็นหลักก่อน นอกจากนี้ ผู้ป่วยหรือประชากรกลุ่มเสี่ยงก็ควรสวมหน้ากากเมื่อต้องออกจากที่พักทุกครั้งและเพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าถึงหน้ากากอนามัยได้ รัฐบาลสิงคโปร์ได้แจกหน้ากากอนามัย 4 ชั้นให้กับทุกคนฟรี แต่ก็นั่นย้ำว่าเพื่อไม่ให้สังคมเกิด “ความตื่นตระหนก” ประชาชนที่ไม่ใช่กลุ่มเสี่ยงและไม่มีอาการของโรค จึงยังไม่มีควมจำเป็นในการสวมหน้ากากอนามัย รัฐบาลสิงคโปร์พยายามควบคุมสถานการณ์ด้วยการสื่อสารและให้ข้อมูลอย่างต่อเนื่องเป็นหลัก เพราะไม่ต้องการให้เกิดสภาวะแห่งความหวาดกลัวภายในประเทศ จะเห็นได้ว่าในช่วงแรกที่มีข่าวผู้ติดเชื้อภายในประเทศ รัฐบาลสิงคโปร์ยังคงพยายามรักษารูปแบบการทำงานและพยายามควบคุมการดำเนินชีวิตไว้ให้เป็น

ปกติมากที่สุด เพื่อให้เศรษฐกิจและสังคมยังดำเนินต่อไปได้โดยไม่สะดุด และเมื่อรัฐบาลประกาศยกระดับความรุนแรงของสถานการณ์ คนในสิงคโปร์ก็เกิดความวิตกและออกไปซื้อของสินค้าอุปโภคบริโภคมากกักตุน ก่อให้เกิดกระแสความตื่นตระหนก ทั้งนี้ รัฐบาลสิงคโปร์ได้รับสื่อสารกับคนในประเทศและเน้นย้ำว่าอาหารยังมีเพียงพอ และก่อนที่รัฐบาลในประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จะสั่งปิดประเทศ รัฐบาลสิงคโปร์ได้ทำการสั่งซื้อและนำเข้าสินค้าจำนวนมากเพื่อสำรองอาหารไว้ให้กับประชากรภายในประเทศ (สุนทรีย์ สิริอินตะวงศ์, 2563)

การยกระดับมาตรการระดับชาติ

เมื่อสถานการณ์ระบาดของไวรัสเริ่มร้ายแรงขึ้น รัฐบาลสิงคโปร์ก็ใช้มาตรการทางกฎหมายควบคุมสถานการณ์อย่างเข้มงวด โดยกฎหมายของสิงคโปร์จะมีบทลงโทษที่รุนแรงและปรับเงินในจำนวนที่สูงโดยมีกรณีศึกษาที่น่าสนใจ เช่น คนที่ปกปิดข้อมูลการเดินทางและไม่กักตัวเองในระยะเวลาที่กำหนดจะถูกยกเลิกลิขิตในการอยู่อาศัยถาวรในสิงคโปร์และมีกรณีที่คุณสามีภรรยาชาวจีนถูกส่งตัวขึ้นศาลดำเนินคดีเพราะปกปิดข้อมูลการเดินทาง นอกจากนี้ก็มีกรณีคนสิงคโปร์ที่ออกจากที่พักอาศัยก่อนการสิ้นสุดการกักตัวก็ต้องถูกดำเนินคดีทางกฎหมายด้วยเช่นกัน รัฐบาลสิงคโปร์ได้จัดเตรียมเจ้าหน้าที่เพื่อคอยตรวจเช็คกลุ่มคนที่ต้องถูกกักตัวสามครั้งต่อวัน และทำการติดตามทุกวันเพื่อให้แน่ใจว่ากลุ่มคนเหล่านี้ไม่ได้ออกจากที่พักก่อนเวลาที่กำหนด และเมื่อจำนวนผู้ติดเชื้อในประเทศเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะเดือนมีนาคม ค.ศ. 2020 ที่มีคนสิงคโปร์กลับมาจากต่างประเทศมากขึ้นและกลายเป็นกลุ่มผู้ติดเชื้อกลุ่มใหม่ที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น รัฐบาลจึงต้องออกมาตรการต่างๆ เพื่อควบคุม และประกาศใช้มาตรการการมีระยะห่างทางสังคม (สุนทรีย์ สิริอินตะวงศ์, 2563) เมื่อวันที่ 27 มีนาคม ค.ศ. 2020 จนกระทั่งวันที่ 7 เมษายน ค.ศ. 2020 รัฐบาลสิงคโปร์เริ่มใช้มาตรการให้คนในประเทศกักตัวอยู่ในบ้านเป็นเวลาหนึ่งเดือนเพื่อหยุดการแพร่ระบาดของไวรัสภายในประเทศ และขยายออกไปอีกหนึ่งเดือนเมื่อมีสถิติของผู้ติดเชื้อในกลุ่มแรงงานต่างชาติเพิ่มมากขึ้นในเวลาต่อมา (J. J. Woo, 2020) รัฐบาลสิงคโปร์ไม่ได้ประกาศใช้นโยบายปิดประเทศเหมือน

ประเทศอื่นๆยังอนุญาตให้มีการเดินทางเข้าออกประเทศได้ แต่คนที่เดินทางเข้ามาในประเทศสิงคโปร์ต้องถูกติดตามควบคุมตามนโยบายการกักตัว

ในส่วนของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ธุรกิจหลายๆ ส่วนได้มีการสั่งปิดกิจการเกือบทั้งหมด ประชาชนยังออกจากบ้านไปซื้อสินค้าและอาหารกลับบ้านหรือออกกำลังภายในที่สาธารณะได้ แต่ต้องรักษาระยะห่างทางสังคมอย่างเข้มงวด หรือทำกิจกรรมคนเดียวเป็นหลัก โดยจะมีเจ้าหน้าที่คอยตรวจตราอีกทีหนึ่ง รัฐบาลเน้นให้ทุกคนทำงานอยู่กับบ้านเป็นหลัก ลดกิจกรรมทางสังคมและการรวมกลุ่มทางสังคมลง หมายความว่ารัฐบาลยังคงให้มีกิจกรรมอื่นๆ ที่ยังจำเป็นอยู่ แต่เพิ่มความเข้มงวดในการควบคุมพฤติกรรมทางสังคมมากขึ้น และวันที่ 14 เมษายน ค.ศ. 2020 รัฐบาลเริ่มมีมาตรการในการบังคับให้ประชาชนสวมหน้ากากอนามัยเมื่อต้องออกนอกบ้าน และประกาศบทลงโทษทางกฎหมายไว้ด้วยว่าจะมีการปรับเป็นเงิน 300 สิงคโปร์ดอลลาร์ (หรือประมาณ 6,750 บาท) แต่จะยกเว้นในกรณีที่เป็นเด็กอายุต่ำกว่า 2 ขวบและกลุ่มคนที่ออกกำลังภายในที่สาธารณะ (สุนทรีย์ สิริอินตะวงค์, 2563)

การรับมือของสิงคโปร์ต่อ COVID-19

การที่รัฐบาลสิงคโปร์ได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติในด้านความสามารถหรือศักยภาพของรัฐในการประกาศใช้นโยบายเพื่อรับมือกับการแพร่ระบาดของ COVID-19 อาจสามารถอธิบายได้ดังนี้

ศักยภาพทางด้านการเมืองและเสถียรภาพทางด้านการเมือง

ในระยะห้าสิบปีของการก่อตั้งประเทศ สิงคโปร์มีผู้นำหรือนายกรัฐมนตรีเพียง 3 คน อันประกอบด้วย นายลี กวนยู 12 สิงหาคม ค.ศ. 1965 ถึง 28 พฤศจิกายน ค.ศ. 1990 คนที่ 2 นายโก๊ะ จ๊กตง 28 พฤศจิกายน ค.ศ. 1990 ถึง 12 สิงหาคม ค.ศ. 2004 และคนที่ 3 นายลี เซียนลุง 12 สิงหาคม ค.ศ. 2004 ถึงปัจจุบัน (โคริน เฟื่องเกษม, 2556) และมีพรรคการเมืองเพียงพรรคเดียวที่ได้รับสิทธิ์ในการจัดตั้งรัฐบาลมาอย่างยาวนานนั่นก็คือ พรรคกิจประชาชน (People's Action Party-PAP) สาเหตุความนิยม

อาจประกอบด้วย ความสามารถของผู้นำสายกลางของพรรค พรรคสามารถสร้างนโยบายที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชน ยึดหลักความเท่าเทียมของทุกเชื้อชาติ (วทัญญู ใจบริสุทธิ์, 2009) ในบางครั้งสิงคโปร์ได้ชื่อว่าเป็นเผด็จการทางรัฐสภาด้วย ทั้งนี้เมื่อเกิดการแพร่ระบาดของ COVID-19 สืบเนื่องจากสิงคโปร์เป็นประเทศที่การเมืองมีความมั่นคง มีเสถียรภาพทางการเมือง สิ่งเหล่านี้สามารถเชื่อมโยงถึงการก่อให้เกิดความชอบธรรมทางการเมืองในการที่จะบริหารจัดการกิจการภายในได้อย่างราบรื่น ประกอบกับการที่รัฐบาลสิงคโปร์ได้มีการสื่อสารกับสาธารณะอย่างตรงไปตรงมา ทำให้ประชาชนสิงคโปร์มีการยอมรับในประกาศที่ร้องขอความร่วมมือจากฝ่ายรัฐบาล ซึ่งมีผลจากความเชื่อมั่นในการเมืองและประสิทธิภาพของการสื่อสารทางการเมืองของรัฐบาลสิงคโปร์ (Wong JEL, Leo YS, Tan, 2020) อย่างไรก็ตาม คักยภาพทางการเมืองของสิงคโปร์ที่มีต่อการรับมือจากการแพร่ระบาดของ COVID-19 ที่อาจส่งผลกระทบต่อการทำงานที่ค่อนข้างมีปัญหา อาจได้แก่การสื่อสารที่ไม่มีประสิทธิภาพระหว่างรัฐบาลสิงคโปร์กับกลุ่มเอ็นจีโอ (NGOs) โดยเฉพาะการรับมือกับเรื่องสวัสดิการของแรงงานต่างชาติ (การระบาดในช่วงเริ่มต้น แรงงานต่างชาติที่มีความเป็นอยู่อย่างแออัดและไม่ถูกสุขอนามัยเป็นแหล่งที่ก่อให้เกิดการการแพร่เชื้อในสิงคโปร์ แต่ท้ายสุดรัฐบาลสามารถเข้ามาควบคุมได้) (J. J. Woo, 2020)

ศักยภาพในการปฏิบัติการด้านสาธารณสุข

ศักยภาพหรือความสามารถในการปฏิบัติการด้านสาธารณสุขมีความดีเยี่ยมและต้นทุนต่ำ ทั้งนี้ ศักยภาพของแพทย์และผู้เกี่ยวข้องในด้านสาธารณสุขมีความชำนาญการ โรงพยาบาลมีศักยภาพสูง มีจำนวนเตียงที่เพียงพอ โดยโรงพยาบาลและศูนย์การแพทย์ในสิงคโปร์จำนวนหลายแห่งได้ถูกออกแบบมาเพื่อรองรับการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสที่มีความรุนแรงใกล้เคียงกับ COVID-19 เช่น โรงพยาบาล Tan Tok Seng ที่เคยเป็นโรงพยาบาลที่รักษาโรคซาร์ หรือ National Centre for Infectious Disease (NCID) ที่มีศักยภาพที่จะดูแลผู้ป่วยจากการแพร่ระบาดของ COVID-19 เป็นการเฉพาะ (Wong JEL, Leo YS, Tan, 2020) สืบเนื่องจากรัฐบาลสิงคโปร์มีจุดเด่นในด้านการสื่อสารทางการเมืองและการจัดการนโยบายสาธารณะ

ที่ดีเยี่ยม ประสิทธิภาพในด้านนี้ อาจเริ่มต้นตั้งแต่การขอความร่วมมือในยังประชาชนในดูแลตนเอง การจัดการอำนวยความสะดวกทุกรูปแบบเพื่อให้การกักกันตนเองของประชากรที่ต้องใช้บ้านเรือนของตนเองเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ความร่วมมือระหว่างโรงพยาบาลเอกชนที่มีชื่อเสียง เช่น Concord International Hospital, Mount Elizabeth Hospital เป็นต้น หรือการใช้ศูนย์ประชุมด้านตะวันออกของประเทศ รวมถึงการใช้ค่ายทหารเพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดการต่อการแพร่ระบาดของ COVID-19 เป็นต้น (J. J. Woo, 2020)

ศักยภาพด้านการคลัง

สิงคโปร์ได้ชื่อว่าเป็นประเทศที่มีรายได้ต่อหัวประชาชาติสูงและรัฐบาลให้ความสำคัญกับการออมของประชาชนเป็นอย่างมาก อีกทั้งยังเป็นประเทศที่มีเงินสำรองสูงเป็นอันดับต้นๆ ของโลก คือ ประมาณ SG \$ 500 billion (US 370 USD billion) ซึ่งรับประกันได้ว่ารัฐบาลสามารถรับมือจากผลกระทบของการแพร่ระบาดของเชื้อ COVID-19 ได้ทุกรูปแบบ และรัฐบาลได้ให้ความมั่นใจกับประชาชนว่าระบบธุรกิจในสิงคโปร์จะดำเนินต่อไปได้ เช่น รัฐบาลได้สนับสนุนเงินก้อนแรกในการที่จะจ่ายให้กับประชาชนคนทำงานในประเทศจำนวนถึง SG \$ 4,600 และมีงบประมาณเพียงพอที่จะสนับสนุนให้ประชาชนเข้ารับการรักษาเชื้อโดยไม่มีค่าใช้จ่ายและได้ทุ่มงบประมาณเพื่อจ่ายค่าล่วงเวลาให้กับแพทย์และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งมีงบประมาณเพียงพอต่อการจัดการระบบเพื่อตรวจสอบและเฝ้าระวังเชื้อ COVID-19 (Wong JEL, Leo YS, Tan, 2020)

ศักยภาพด้านการวิเคราะห์ข้อมูล

รัฐบาลมีหน่วยงานด้านยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพและนับได้ว่ามีบทบาทสำคัญต่อการจัดการในเชิงนโยบายนั้นก็คือ Government's Centre for Strategic Future (CSF) มีหน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่ด้านการมองอนาคต ถูกจัดตั้งในปี ค.ศ. 2010 อย่างไรก็ตาม CSF จะทำหน้าที่หลักในการประสานการทำงานเรื่องการมอง

อนาคตในภาครัฐทั้งหมด ทั้งนี้ หน่วยงานที่ทำหน้าที่ด้านการมองอนาคต ประกอบด้วย หน่วยงานหลัก 2 หน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการวิเคราะห์อนาคตคือ Horizon Scanning Center (HSC) ที่ใช้ Horizon Scanning เป็นเครื่องมือหลัก และ Centre for Strategic Futures (CSF) ที่ใช้เครื่องมือหลักคือ Scenarios Building รัฐบาลสิงคโปร์ให้ความสำคัญอย่างมากต่อการใช้วิธีการมองอนาคตมาช่วยในการกำหนดนโยบายของประเทศ ด้วยเทคนิคการมองอนาคตที่ดี จะทำให้มองอนาคตได้แม่นยำมากขึ้น เมื่อมีความแม่นยำมากก็ทำให้วางแผนได้ถูกต้องมากขึ้นนั่นเอง การทำงานด้านการมองอนาคตของรัฐบาลสิงคโปร์มีการพัฒนาการมาตามลำดับ มีการจัดโครงสร้างที่เป็นระบบ และมีความเป็นปัจจุบัน (สุรัชย์ สติตคุณารัตน์, 2015) รัฐบาลสิงคโปร์ให้ความสำคัญกับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการกับการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสในทุกรูปแบบ เช่น การสร้างแอปพลิเคชันเพื่อติดตาม การเฝ้าระวัง หรือระบบเช็คอินในสถานที่ต่างๆ (National check in system) (Wong JEL, Leo YS, Tan, 2020) จุดเด่นด้านนี้ยังหมายถึงจำนวนและความเชี่ยวชาญของเจ้าหน้าที่ ประกอบกับสิงคโปร์ได้ผลิตแอปพลิเคชัน ชื่อ 'TraceTogether app' ทำให้สามารถติดตามผู้ติดเชื้อและแจ้งเตือนมายังผู้ใกล้ชิด และเพื่อเป็นการสนับสนุนความช่วยเหลือได้นำการใช้เทคโนโลยีปัญญาจากหน่วยงานที่ชื่อย่อว่า GovTech (Government Technology Agency) มาใช้ อีกทั้งสิงคโปร์มีความโดดเด่นในเรื่องโครงสร้างขั้นพื้นฐานทางกายภาพและเทคโนโลยี ตลอดจนทุนมนุษย์ทำให้สิงคโปร์มีความสามารถในการดำเนินงานในการตรวจสอบคัดแยกและรักษา COVID-19 อย่างมีประสิทธิภาพ

บทสรุป

สิงคโปร์เป็นประเทศหมู่เกาะขนาดเล็กที่มีความโดดเด่นในการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก ทั้งความก้าวหน้าด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และความมั่นคง และเมื่อแต่ละประเทศต้องเผชิญกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ โดยเฉพาะการรับมือกับการแพร่ระบาดของเชื้อ COVID-19 เป็นภัยคุกคามที่แต่ละประเทศต้องใช้ศักยภาพภายในประเทศในการรับมือ อย่างไรก็ตามเมื่อบริบทของสังคมระหว่างประเทศได้เผชิญหน้ากับโรคระบาดที่ทำให้แต่ละประเทศต้องพึ่งตนเองเป็นอย่างมากในการตั้งรับ

กับการแพร่ระบาดของเชื้อ COVID-19 และพบว่า สิงคโปร์ได้มีการรับมือได้อย่างรวดเร็ว ปรากฏการณ์นี้เป็นเพราะ สิงคโปร์ได้มีการวางแผนอย่างเป็นระบบในการสร้างภูมิคุ้มกัน ตั้งแต่การพัฒนาการเมืองให้มีความมั่นคง แม้ว่าในบางสถานการณ์อาจเรียกการเมืองในประเทศสิงคโปร์ว่าเป็นเผด็จการทางรัฐสภาก็ตาม ความสามารถในการปฏิบัติการ ถือว่ามีความโดดเด่น ทั้งนี้ อาจเริ่มจากการที่สิงคโปร์ให้ความสำคัญกับการศึกษา การวิจัยและพัฒนาอย่างต่อเนื่องจึงส่งผลให้สิงคโปร์ได้มีการเตรียมความพร้อมในด้านสาธารณสุขเป็นอย่างสูง ความสามารถในการคลัง เป็นความโดดเด่นของสิงคโปร์ การจัดวางประเทศของตนเองที่จะไม่ยอมให้ประเทศของตนเองเป็นแหล่งส่งออกแรงงานไร้ทักษะหากแต่ได้วางแผนพัฒนาประเทศในด้านเศรษฐกิจอย่างเป็นระบบนับตั้งแต่ทศวรรษ 1960 ถือได้ว่าส่งผลดีต่อการพัฒนาประเทศในด้านเศรษฐกิจ สิงคโปร์มีเงินสำรองเป็นจำนวนมากและเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับประชาชนในการรับมือการแพร่ระบาดของ COVID-19 ได้เพราะถือว่าเป็นขั้นตอนที่ต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก ความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูล ศักยภาพด้านนี้ นับได้ว่าสิงคโปร์เป็นภาพตัวแทนที่น่าสนใจของกลุ่มประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้มาตั้งแต่ทศวรรษที่ 1980 การคาดการณ์ที่แม่นยำส่งผลดีต่อการทำงานของรัฐบาลในการรับมือต่อการแพร่ระบาดของ COVID-19

เอกสารอ้างอิง

- ปีซีไทย, ไวรัสโคโรนา: ที่มา อาการ การรักษา และการป้องกันโรคโควิด-19. สืบค้นจาก <https://www.bbc.com/thai/features-51734255>
- โคริน เฟื่องเกษม. (2556). *สิงคโปร์ ภายใต้สามผู้นำ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชาญชัย จิตรเหล้าอาพร. (2557). บทบาทรัฐกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของสิงคโปร์. *วารสารเศรษฐศาสตร์การเมืองบูรพา*. 2(2), 17-40. สืบค้นจาก <http://www.polsci-law.buu.ac.th/pegjournal/index.php/menu4/36-2-2>

- พูอาตี พิศสุวรรณ. (2020). COVID-19 และความมั่นคงระหว่างประเทศที่ถูกท้าทาย. สืบค้นจาก <https://www.the101.world/covid19-international-security/?fbclid=IwAR1WEJQpBUeYjihD32-dWJL4r6GN5w-eGizls6qbGd2mwCVArmXv0tYgJfE>
- วาทัญญู ใจบริสุทธิ์. (2009). พรรคกิจประชาชนกับวิถีไปสู่ความเป็นพรรคเดียวใน สิงคโปร์ ค.ศ. 1954-1968. *วารสารเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา*. 13(12), 33-69. สืบค้นจาก <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/easttu/article/view/51272/42466>
- ศูนย์วิจัยยุทธศาสตร์ไทย-จีน สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ. (2563). *ถอดบทเรียนจีนในการแก้ปัญหาไวรัส COVID-19 (เวช)*. สืบค้นจาก http://www.vijaichina.com/sites/default/files/FOCUS%203_2563
- สุนทรีย์ สิริอินต๊ะวงศ์. (2563). *รับมือโควิดในสิงคโปร์: เน้นสร้างความมั่นใจและให้ข้อมูลประชาชนอย่างตรงไปตรงมา*. สืบค้นจาก <https://ilaw.or.th/node/5643>
- สุรัชย์ สถิตคุณารัตน์. (2015). *การมองอนาคตสไตส์สิงคโปร์ (SINGAPOREAN FORESIGHT)*. สืบค้นจาก <http://horizon.sti.or.th/node/51>
- Buzan, B. (1991). New Patterns of Global Security in the Twenty-First Century. *International Affairs (Royal Institute of International Affairs 1944-)*, 67(3), 431-451.
- Forbes. (2017). The Smartest Cities In The World For 2017. Retrieved, From <https://www.forbes.com/sites/iese/2017/05/31/the-smartest-cities-in-the-world-for-2017/#58b161085c4c>
- J. J. Woo (2020) Policy capacity and Singapore's response to the COVID-19 pandemic, *Policy and Society*, 39(3), 345-362.

- Marwan, Bishara. (2020). *What would and should a post-pandemic world look like? A post-American, post-liberal world order awaits us. But what shape will it take?*. Retrieved from https://www.aljazeera.com/indepth/opinion/post-pandemic-world-00419121617150.html?fbclid=IwAR0rWOE9E_0T7HlPN99Sv-pwL1iNaU2nM8jQBxirB6-d0kYRG-TnwK9Zkt84
- Michael, Leifer. (2000). *Singapore's Foreign Policy: Coping with Vulnerability*. London: Routledge.
- Thai Enquirer. (2020). *Winning the coronavirus fight is not about authoritarianism: it is about trust, social history, and capitalism*. Retrieved from <https://www.thaienquirer.com/10024/winning-the-coronavirus-fight-is-not-about-democracy-it-is-about-trust-social-history-and-capitalism/?fbclid=IwAR0oonynUO9uSfuJ8Hz8tCFZdOv9pHFqgvRqx8Ffyvci70XEUXMv5MIZyXY>
- Thai Enquirer. (2020). *Winning the coronavirus fight is not about authoritarianism: it is about trust, social history, and capitalism*. Retrieved from <https://www.thaienquirer.com/10024/winning-the-coronavirus-fight-is-not-about-democracy-it-is-about-trust-social-history-and-capitalism/?fbclid=IwAR0oonynUO9uSfuJ8Hz8tCFZdOv9pHFqgvRqx8Ffyvci70XEUXMv5MIZyXY>
- Trading Economics. (2020). *Singapore GDP per capita*. Retrieved September, 27, 2020. Retrieved from <https://tradingeconomics.com/singapore/gdp-per-capita>
- Trading Economics. (2020). *Thailand GDP per capita*. Retrieved from <https://tradingeconomics.com/thailand/gdp-per-capita>
- Trading Economics. (2020). *Indonesia GDP per capita*. Retrieved From <https://tradingeconomics.com/indonesia/gdp-per-capita>

- VOA Thai. (2020). *ข่าวเสียชีวิตของหมอจีนผู้พบ 'ไวรัสอู่ฮั่น' สร้างกระแสความโกรธเคืองในฮ่องกง*. สืบค้นจาก <https://www.voathai.com/a/chinese-doctor-death-sparks-utrage/5278767.html>
- . (2020). *โควิด-19: ผู้ติดเชื้อในสหรัฐฯ เกิน 7 ล้านราย-ยุโรปเริ่มใช้มาตรการรับมือการระบาดรอบใหม่*. สืบค้นจาก <https://www.voathai.com/a/us-coronavirus-cases/5598220.html>
- Wong JEL, Leo YS, Tan. (2020). *COVID-19 in Singapore-Current Experience: Critical Global Issues That Require Attention and Action*. JAMA. 323(13), 1243–1244. Retrieved from <https://jamanetwork.com/journals/jama/article-abstract/2761890>